

Överenskommelse om Idéburet offentligt
partnerskap mellan Östersunds kommun och Hej
främling!

Livskraft för unga vuxna i asylprocess (LivA)

Bakgrundsförutsättningar för överenskommelsen

Kommunstyrelsen fattade 2016 beslut om en policy för hur Östersunds kommun ska kunna främja arbetsintegrerande sociala företag. En del av policyn beskriver idéburet offentligt partnerskap (IOP), som i sin tur har bärighet på hur kommunen kan arbeta för att utveckla samarbetsformerna med den idéburna sektorn. I budgetdirektivet för 2018 nämns IOP specifikt som en prioriterad arbetsmetod. Ett Idéburet - offentligt partnerskap (IOP) ger möjlighet för båda parter att uppfylla syfte och mål.

Under hösten 2015 anlände många ensamkommande barn till Sverige, Jämtland och Östersund. På grund av olika omständigheter har många av de som då kom fortfarande inte fått beslut på sin asylansökan. Under hösten 2017 och våren 2018 fyller många av ungdomarna som är boende i kommunens verksamhet för ensamkommande 18 år. Om inte särskilda behov föreligger överförs ungdomarna normalt sett till Migrationsverkets ansvar. Vid Migrationsverkets anläggningsboenden är nu andelen personer som kom som ensamkommande mycket hög. Skillnaden i standard, omsorg och service på ett boende för ensamkommande, i jämförelse med ett asylboende för vuxna, är markant. Samtidigt ser merparten av ungdomarna en minskad chans att få stanna i Sverige då andra, mer strikta, lagar gäller för vuxna än för barn. Sammantaget har detta skapat en riskmiljö på anläggningsboenden med psykisk ohälsa, dåliga rutiner och orolig stämning, vilket i sin tur kan försämra ungdomarnas förutsättningar och möjligheter att gå i skolan.

Regeringen har mot bakgrund av detta gjort det möjligt för kommuner som vill – att låta ensamkommande ungdomar bo kvar i kommunen så att inte ännu fler nyblivna 18-åringar behöver flytta till annan kommun och/eller till stora kollektiva anläggningsboenden. Regeringen föreslår nu dessutom att fler av de ensamkommande som drabbats av långa handläggningstider ska få en ny möjlighet till uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå.

Kommunstyrelsen beslutade 10 oktober 2017 att Östersunds kommun ska låta målgruppen bo kvar i kommunen för att kunna fortsätta pågående studier. Som en följd av minskad statlig ersättning för ensamkommandeverksamhet pågår just nu en omfattande omstrukturering av denna verksamhet, vilket bland annat försvårar möjligheten att erbjuda varaktigt stöd och insatser för målgruppen unga vuxna som fortsatt är i asylprocess. Detta gör att det inte finns någon helt självskrivna aktör för det långsiktiga genomförandet av beslutet. Hur målgruppens kvarboende i kommunen i praktiken genomförs är upp till kommunen att avgöra.

Parallellt med detta har Hej främling! uppmärksammat överåriga ensamkommande barns situation och har idéer, kontakter och koncept som man jobbar med gentemot asylsökande och nyanlända sedan innan. Med dessa erfarenheter vill Hej främling! bidra till att skapa en bättre tillvaro, öka individens egen livskraft och förbättra förutsättningarna som leder till positiv samhällsinkludering för målgruppen unga asylsökande. Hej främling!s ordinarie verksamhet fokuserar mycket på att främja trygga mötesplatser men också att bygga och underhålla viktigt förtroende hos deltagarna. Föreningen har bred erfarenhet av att jobba med nyanlända från olika bakgrunder och har sedan ett par års tid bedrivit verksamhet som inkluderat ungdomar boendes i verksamhet för ensamkommande. Hej främling!s verksamhet bygger på ideella krafter som samordnas av föreningens anställda.

Östersunds kommun söker samtidigt tillsammans med Migrationsverket lokalt och det kommunala bostadsbolaget hitta bättre boendelösningar än de befintliga stora och kollektiva anläggningsboendena. Tanken är att de ensamkommande ungdomarna som fyller 18 år i större

utsträckning kommer kunna flytta till lägenhetsboende istället för till Migrationsverkets anläggningsboende, vilket ses om en viktig förutsättning för att förebygga ökad ohälsa, kriminalitet och utanförskap.

Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap

Stöd och insatser för unga vuxna i asylprocess i Östersunds kommun

Målgruppen och syfte

Målgrupp för insatserna inom partnerskapet är initialt den grupp ungdomar som bott i kommunens verksamhet för ensamkommande och som fortfarande är i asylprocess efter sin 18-års dag. Det bedöms initialt handla om en målgrupp på omkring 15-20 individer. Tanken är att insatserna som utvecklas successivt görs tillgängliga för en breddad målgrupp, såsom boende vid asylförläggning på Grytan som för närvarande har drygt 70 personer i åldern 18-19 år huserande. Utöver dessa finns i dagsläget även omkring 15-20 asylsökande i samma ålderskategori som bor i eget boende någonstans i kommunen. Även kvarboende personer i kommunens verksamhet för ensamkommande kan på sikt komma ifråga för insatserna.

Syftet med partnerskapet och verksamheten

Syftet med partnerskapet är att se till att den minskning i standard som idag sker vid 18-årsdagen för ensamkommande asylsökande barn inte ska bli lika drastisk. Möjligheterna att bedriva studier kommer underlättas av att ungdomar inte i lika stor uträkning behöver dela kollektivt boende med personer som inte går i skolan. Det finns utöver det ett stort behov av följande:

- Utveckling och samordning av lämpligt stöd och insatser som målgruppen behöver
- Anpassade informations- och utbildningsinsatser samt redskap för att hantera olika framtidsscenarier
- Förtroendebyggande och relationsskapande aktiviteter med målgruppen
- Hälsöfrämjande och motivationshöjande insatser

Partnerskapets insatser utgår i första hand från huvudmålgruppens behov, det är dock viktigt att flera av insatserna som utvecklas är öppna och tillgängliga för samtliga unga vuxna i asylprocess som önskar delta. Insatserna som utvecklas inom ramen för partnerskapet ska vara inkluderande.

Värdegrund

Partnerskapet ska bygga på respekt för parternas olika förutsättningar, öppenhet och dialog som karaktäriseras av ömsesidig tillit, lyhördhet och förståelse. Det ska finnas en acceptans för kritik samt transparens och långsiktighet i samarbetet. Vidare bygger överenskommelsen på varsam och respektfull hantering av de offentliga medlen som möjliggör verksamheten.

Partners

Detta IOP är inrättat mellan:

Offentlig sektor: Kommunledningsförvaltning – Östersunds kommun

Idéburen sektor: Ingående organisationer från idéburen sektor är: Hej Främling!

Hej främling! samarbetar i sin tur med en rad organisationer, varav Vuxenskolan och Jamtli initialt varit med i inledande dialog och i framarbetande av överenskommelsen.

Samtliga organisationer arbetar utifrån alla människors lika värde. Organisationernas arbete utgör såväl ett mervärde för de människor de möter, som ett komplement till Östersunds kommuns ordinarie verksamheter genom en form som de offentliga aktörerna inte kan erbjuda.

Hej främling! är en ideell förening utan vinstintressen. Organisationen har en samordnande roll med breda nätverk inom föreningsliv såväl som näringsliv och har sedan 2013 verkat för att öka fysisk såväl som psykisk hälsa bland asylsökande. Föreningen har sedan tidigare samarbeten med organisationer så som Socionomer utan gränser och Pay Off – relationer och samverkan som lämpar sig väl för detta partnerskap.

Avtalad överenskommelse

Överenskommelsen är framarbetad i samverkan mellan parterna med utgångspunkt i gemensam dialog som inletts i syfte att hitta lösningar för den aktuella målgruppen.

Mål och avtalade insatser

Övergripande målsättning

Målet med IOP- Livskraft för unga vuxna i asylprocess (LivA) är att genom samverkan mellan olika idéburna organisationer och Östersunds kommun skapa förbättrade förutsättningar för unga vuxna i asylprocess, med särskilt fokus på de ungdomar som tidigare tillbringat sin tillvaro i verksamhet för ensamkommande barn i Östersunds kommun. Partnerskapet ska erbjuda ungdomarna *trygghet, hälsofrämjande aktiviteter och socialt umgänge* i kombination med *skola, rutiner och framtidsförberedande insatser* – vilket bedöms vara centrala huvudfaktorer för att främja ökad livskraft hos målgruppen.

Verksamheten ska vara präglad av professionalitet, engagemang och hjärta – och att där dra nytta av de ingående parternas kunskaper, starka volontärsnätverk och långsiktiga medmänskliga engagemang. Målet är dessutom ett gemensamt lärande och metodutveckling som på sikt kan sprida sig både geografiskt till andra platser i Sverige men också avseende upplägg och innehåll till andra aktuella samhällsutmaningar i Östersunds kommun.

Verksamhetens innehåll

Under avtalstiden ska Hej främling! bland annat samordna insatser som kan guida LivA's deltagare genom

1. vilka handlingsalternativ som kan finnas vid ett uppehållstillstånd
2. vilka handlingsalternativ som kan finnas vid ett avslag
3. vilka konsekvenser som kan uppstå vid de olika val som ungdomar idag gör präglade av stress, press och ångest.

Hej främling! kommer löpande under projektets tid att bedöma vilka insatser som krävs för att få varje ungdom att arbeta mot sina mål och förbereda sig för framtiden, vare sig det är i eller utanför Sverige. Bedömningarna och de tillämpade metoderna kan sen mynna ut i individuella planer som förebygger ohälsa och inspirerar individen till att närma sig självförsörjning ytterligare.

Hej främling! företar sig att under avtalstiden skapa forum för dialog om olika framtidsscenarioer som kan bli aktuella för de asylsökande ungdomarna samt ge verktyg som kan hjälpa målgruppen att förbereda sig inför dem.

Om en ungdom som upplever meningslöshet och oro i tillvaron inte klarar skolan ska andra alternativ diskuteras och erbjudas, t. ex. inför ett antaget avslag.

Hej främlings åtaganden

- Hej främling! utvecklar och samordnar lämpligt stöd och insatser som målgruppen bedöms behöva.
- Hej främling! jobbar med att bygga förtroende hos ungdomarna för att kunna diskutera viktiga frågor, så som hur ungdomen kan få en meningsfull framtid trots att utsikterna kanske inte är vad ungdomen hoppats på.
- Hej främling! vägleder till och anordnar hälsofrämjande insatser – kultur, idrott, utbildning mm.
- Hej främling! jobbar med att skapa en meningsfull väntan på asyl.
- Hej främling! motiverar ungdomarna till deltagande i utbildningsinsatser i nära dialog med Jämtlands gymnasium.
- Hej främling! ser till att uppföljning av insatser och dess effekter görs löpande, bland annat med hjälp av Pay-Off.

Östersunds kommuns åtaganden

- Kommunledningsförvaltningen skapar förutsättningar för god samverkan med relevanta verksamheter inom kommunen som till exempel socialtjänst, skola och fritidsverksamhet.
- Kommunledningsförvaltningen är behjälplig med att hitta kontakter, lokaler och kunskap om förändrade förutsättningar på grund av till exempel ändrade lagar och förordningar samt goda exempel från andra kommuner.
- Kommunledningsförvaltningen tillhandahåller struktur för samverkan mellan Östersunds kommun och Hej främling!
- Socialförvaltningens boenden för ensamkommande förbereder Hej främling! inför inflyttar till lägenheterna.

Samverkan och uppföljning

Kontinuerlig dialog förs mellan parterna under hela perioden. Båda parter ansvarar för att dialogen kommer till stånd. Då det är svårt att förutspå en rad faktorer i partnerskapet hålls återkommande avstämningar för att anpassa verksamheten till behoven. Initialt bokas träffar minst varannan vecka. En organisation för samverkan på såväl ledningsnivå som mer operativ nivå upprättas. Östersunds kommuns samordnare för civilsamhälle och integration ansvarar initialt för kallelse och dokumentation av partnerskapets samverkan. Så snart en fungerande organisation för samverkan finns upprättad delas ansvaret för dokumentation mellan Östersunds kommun och Hej främling!

Hej främling! ansvarar för att initiera och underhålla samverkan med relevanta aktörer för att nå övergripande målsättning med partnerskapet. Samverkan ska också vid behov ske med relevanta verksamheter inom Östersunds kommun. Hej Främling! ansvarar för att uppmärksamma behov och

Kommunledningsförvaltningen är behjälplig med relevanta kontaktingångar och annat stöd för att underlätta samverkan i förhållande till den kommunala organisationen.

Verksamhetens innehåll och befintliga resurser för genomförande ses närmare över i april och augusti för att kunna revideras om omfattande förändringar i förutsättningar och behov uppkommit. Eventuella förändringar eller behov av förtydliganden konkretiseras närmare i tilläggsbilagor till befintlig överenskommelse.

En samlad uppföljning av insatserna, dess effekter och lärdomar från partnerskapet som redovisas senast i december 2018. Delredovisningar av genomförda insatser och resultat lämnas även sista april samt sista augusti. Rapporten ska sammanfatta samtliga under perioden pågående insatser.

Finansiering och betalningsvillkor

Kostnaden för samordning, utveckling och genomförande av insatser inom IOP:t är beräknas uppgå till 50 000 kr per ungdom för partnerskapets huvudmålgrupp. Utöver detta ska partnerskapets insatser vid behov även kunna göras tillgängliga för en breddad målgrupp asylsökande unga vuxna. För att möjliggöra avsedd överspillningseffekt tillförs ytterligare resurser för detta.

För att skapa förutsättningar att samordna uppbyggandet och genomförandet av insatser som samverkande organisationer redan nu uppmärksammat ett behov av erhåller Hej främling! totalt 1 200 000 kronor. Övriga samverkande organisationer erhåller sedan ersättning för de insatser man gemensamt kommit överens om ska genomföras under avtalstiden från Hej främling!. De ingående organisationerna rekviderar Hej främling!.

Budget

Budget för genomförande fördelar sig på följande utgifter:

Lön samordnare, 500 000 kr för en årslön:	540 000 kr
OH-kostnader för Hej Främling och ingående huvudparter;	150 000 kr
Köp av tjänst samt aktivitetspengar för Hej Främling! och ingående huvudparter;	240 000 kr
Arvode handledare, utbildare och språkhjälp (Jamtli och Vuxenskolan);	200 000 kr
Kostnader för transport (drivmedel, hyra av buss/bil etc) :	70 000 kr
Totalt:	1 200 000 kr

Lärande/kunskapsinhämtning

Detta är för båda parter ett nytt sätt att arbeta på. En viktig del är att jobba med formerna för samarbetet, men också att jobba med partnerskapet som ramverk och samarbetsmetod.

Period för partnerskapet

December 2017 till och med 31 december 2018.

Kontinuerlig dialog förs mellan parterna under hela perioden. Båda parter ansvarar för att dialogen kommer till stånd.

Förlängning

Avtalet kan förlängas eller omförhandlas senast december 2018 med utgångspunkt i vad som uppnåtts inom ramen för det överenskomna partnerskapet samt eventuellt förändrade behov eller förändring avseende resurser.

Omförhandling, hävningsrätt samt tvist

Om betydande avvikelser från verksamhetsplan och budget sker ska parterna innan förändringarna genomförs föra en dialog och på rätt nivå godkänna förändringarna. Om någon av parterna inte uppfyller villkoren för överenskommelsen eller brister i sina åtaganden, eller det råder väsentligt förändrade omständigheter så ska alla medverkande parter föra en dialog om huruvida avtalet kan fortsätta. Part kan häva detta avtal om någon motpart inte fullföljer sina åtaganden och rättelse inte sker utan dröjsmål. Vid händelse av att avtalet hävs blir parten återbetalningsskyldig för delar eller hela summan som Östersunds kommun har betalat ut inom ramen för detta avtal.

Om tvister uppstår ska dessa i första hand lösas genom dialog mellan avtalsparterna.

Kontaktpersoner

Jon Söder, Samordnare civilsamhälle och integration, Östersunds kommun

jon.soder@ostersund.se

Östersunds kommun

Kommunledningsförvaltningen

831 82 Östersund

Organisationsnummer: 212000-2528

Emma Arnesson, Verksamhetschef, Hej främling!

emma@hejframling.se

Hej främling!

Inspektörsvägen 22

831 48 Östersund

Organisationsnummer: 802496-6080

Underskrifter

Anders Wennerberg

Kommundirektör

Östersunds kommun

Maria Svensson Wiklander

Styrelseordförande

Hej främling!